

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Svmma Diana

Diana, Antonino

Coloniae Agrippinae, 1656

Pugna, seu bellum, Quoad Duces & officiales

urn:nbn:de:hbz:466:1-40647

ad argumenta Gryphamij respondens: Quia nimirum Summo Pontifici inest, siuem Euangelicam propagandi, & destruendi idolatriam, ut diximus verb. Papa, numero 3. part. 6. tractat. 4. re-

Quis si Prin-
cipis dubi-
tet de iusti-
tia belli.

sol. 18.
25 Pecestandem: An Princeps arma mouere possit dubius de iustitia belli? Ad hanc quaestionem respondet Syluius in 2. 2. quast. 40. art. 1. quast. 4. conclus. 2. 3. & 4. sub distinctione. In causa iniuriae, non posse, aut: quia res tanti periculi non est, & sequenda ob causam dubiam. In causa possessionis non possidentem similiter non posse bellum mouere: quia iura fauent possidenti: quinimmo si in tali casu cum possessione vispoliaret, hunc contra ipsum licite insurgere posse, quia iniuria affectus est. Posset tamen bellum mouere, si plus iuris habere videatur, & compensatio- nem perens admissus non fuerit, si quidem res sit grauis, & digna bellorum periculis: nam possidens in dubio teneatur admittere legatos partis aduersae pro examinando dubio, etiam aequali. Si autem neuter possidet, & dubium est aequale, bellum moueri posse, non pro recuperatione totius, sed tantum partis, vel eius compensatione: quia res in tali dubio, aut diuidi, aut ex aequo compensari debet. Ita ille. Sed aduerte, quod si Princeps possidens, magis inclinet in eam partem, quod res sit aliena, non propterea ad restitutionem aliquam obligatur: quia talis pro- pensio non euacuat dubium, & ideo a possessione superatur. Sic Granada in 2. 2. controuers. 3. tractat. 12. disputat. 4. sect. 3. §. 2. numero 24. part. 4. tractat. 3. resolutione 50.

PUGNA SEU BELLUM

Quoad Duces, & Officiales.

Duces par-
tisa sunt:
minuere
numerum

26 Dices grauissime peccant, si plures milites, quam reuera habent representent, suos quandoque famulos in milites & centuriones eligen-

tes, ut stipendia sibi approprient: & si propter defectum militum aux amittatur, vel alia damna consequantur, teneant ea omnia reparare. Item, si cum exercitu processuri, qua transituri sint non exponant, ut a pagis & ciuitatibus pecuniam accipiant ad redimendum hospitium, nam quamuis liberum eis sit, hunc vel illum populum praegravare, quando onus non potest aequaliter diuidi, non tamen possunt facere hanc electionem venalem, & pretium sibi retinere, potius enim expediret, ut ij, qui exercitum hospitantur, per aliorum contributionem subleuantur. Tertio, si ob negligentiam, vel futum parent militibus cibum & potum & alia huiusmodi corrupta in excidium militum, & ca. aut simulent se praeparasse omnia necessaria de mandato Principis, & reuera praeparant in minori quantitate, aut praeparant ea dolosa, & falsa. Sic

Molina disput. 116. Nonnullos alios casus enumerat Layman lib. 2. tractat. 3. cap. 12. numero 18. ut, si milites certae interuentione exponant absque necessitate, si castra in locis palustribus & noxiis figant cum periculum morbi, aut contagionis, si in soluendis stipendiis usurariis cambiis utantur, si dimissis veteranis militibus in expertos adscribant minori stipendio: & denique, si stipendium militibus subtrahentes, permittant eos necessaria sibi a rusticis, & aliis innocen- tibus extorquere. par. 6. tractat. 4. resolutio 27. Et tu addo, si faciles sint in concedendo militibus, discedendi facultatem, quando urget eorum necessitas, ut alij deinde sumptus fiant in eisdem, vel alijs perducendis, cum vexatione populorum hospitantium, & dispendio Principum: aut sint multum discentes, quando eorum ministerio non multum indigent, & occasionem praebent, ne milites ad bellum in posterum velint accedere. Ibidem resolutione 25. circa campiduum.

27 Petes hic. Postquam, quod Dices non possunt imminuere numerum militum ad arcis custodiam designatum, retentis sibi stipendiis, quando aux timeret inua-

militum ob
auaritiam.
Extorquetur
a populis
pecunia in
redemptionem
hospitij.

Prouidera
militibus
visualia
noxia.

Exponere
militibus
cibum & potum
& alia
huiusmodi
corrupta in
excidium mili-
tum, & ca. aut
simulent se
praeparasse
omnia necessaria
de mandato
Principis, &
reuera praeparant
in minori
quantitate,
aut praeparant
ea dolosa, &
falsa. Sic

Stipendia
subtrahentes

Et discedendi
facultatem
quando urget
eorum necessitas,
ut alij deinde
sumptus fiant
in eisdem, vel
alijs perducendis,
cum vexatione
populorum
hospitantium,
& dispendio
Principum:
aut sint multum
discentes,
quando eorum
ministerio non
multum
indigent, &
occasionem
praebent, ne
militibus ad
bellum in
posterum
velint
accedere.

Es milites
ob auaritiam
minuere
numerum
militum
ad arcis
custodiam
designatum,
retentis
sibi
stipendiis,
quando
aux
timeret
inua-

etiam in pace pacis inuasionem, & illa subiectio eius expugnationem minatur; poterunt ne id facere tempore pacis, quando nullum periculum imminet? Respondeo, Du Vallium in 2. tractat. de char. quest. 16. art. 4. inclinare in eam partem, quod possint, & probabile existimare, quod Rex tacite consentiat: quia id consuetum est inter nobiles; & ipse videt, & taceret. Idemque dicendum existimat, de Ducibus, & Capitaneis, si tempore pacis centurias diminuunt. Sed puto, Regem reuera hæc nescire, & proinde non consentire. p. 6. tr. 4. ref. 27. §. Sed non desinat.

Item per- Petes secundò, An liceat Duci per-
mittere (si mittere) mililibus Civitatis direptionem, vulgo il sacco) quã, donon li- do licere, quando nimirum ipsa obstinatus resistendo id meruit, aut iudicatur necessarium, vt milites spe prædæ ad expugnationem animentur, & aliæ civitates non tam obstinate resistant. Est communis opinio, & sine vlla reprehensione communiter practicatur. Advertunt tamen Doctores, illicitum per-

Aut non eavere à sceleribus, qua à militibus committi solent. accidens esse posse ob scelera, quæ in tali direptione à militibus committi solent, ob quæ saltem curandum est à Ducibus, ne talia delicta sequantur, prius quidem severe prohibendo, postea vero contravenientes irremissibiliter puniendo. Layman ubi sup. numero 13. & alii parte 6. tractat. 4. resolut. 21. Si autem bellum esset iniustum, Duces & Tribuni tenerentur ad omnia damna, quæ sui milites ipsis iubentibus intulissent ibid. resolut. 31.

Qua simili- 28. Peccant quoque alii officiales in
lia peccant bello (ait Bécanus in 2. cap. 25. quest. 15 numero 3.) si comportantes ad exercitum victualia, per avaritiam corruptum, & noxium offerant cibum. Si pulveri tormentario extraneum admisceant ex quo ad victoriam reddatur inhabilis, si plus à militibus, quam præscriptum sit, exigant pro cibo, potu, armis, &c. & si in designandis hospitibus alicui ad plures domos schedulas præbeant, vt in vna se recipiat, ab aliis præsumam sumata. Ad quæ multum atten-

dere debent Confessarii officialium, ait Molina ubi supra parte 6. tractat. 4. resolut. 28.

29. Petes hic primò, An liceat Ducibus & militibus supernaves militantes contra infideles, vel hæreticos, quando aliter manus hostium fugere non possunt, ignem pulveri admovere, ne & ipsi, & naves in hostium potestatem deveniant? Respondeo, nos V. Occidere, num. 36. negativam sententiam docuisse, quæ est communis, & astruitur p. ovismè à V. vigers de iustitia, tractat. 2. cap. 2. dub. 18. numero 106. vbi id solum permittit in casu, quo se milites in mare deicerent cum spe aliqua salutis, licet cum periculo incendii. Et ratio est, quia nemo potest directe se ipsum occidere. Verum Fagundez in decal. tomo 1. lib. 3. cap. 1. numero 14. alii apud ipsum affirmant, aiuntque in eo casu Ducem non intendere per se propriam necem, sed hostis debilitatem, ne præda capta insolentior fiat in eius Regem, & op-raturum aliàs se hostes incolumem occidisse. Et eandem rationem esse de eo, qui pulveri hostili arci subiecto ignem adhibet, certus se momento dissipandum. Et sanè certissimum est, in bello iusto, posse quem pro salute patriæ facinus aliquod aggredi, etiam si certissima in de morte ei eventura sit, vt docet Victoria de hom. ad vit. & exemplum habemus in Samsone, qui licet columnam Dei iustu divulserit, poterat etiam id facere sine illo, vt ait Sayrus lib. 7. capite 9. numero 9. parte 6. tractat. 4. resolut. 48.

30. Petes secundò, An liceat Episcopo. Et an Duci-
pis esse Duces supremos in exercitu sive ces exerci-
terrestri, sive maritimo? Respondeo, tus esse pos-
non licere: quia Clericis bellare inter- sunt Episco-
dictum est in iure, vt dicemus infra. p. 6.
Quando vero graves causæ concurrunt, & Clerici bellare possunt, non peccant
Episcopi exercitum ducentes, & præsertim si accedat Ponti-
ficis dispensatio. & p. 6.
tract. 4. ref. 33.

An liceat
Duci pra-
lianti in
mari con-
tra infide-
les, cum
nō est spes
evadendi,
ignem pul-
veri iniice-
re, ne in ho-
stium pote-
statem de-
veniant?

